

Rodna Gruda

Mladi hočejo evropsko Slovenijo

Objavljeno dne/Published on: 06.06.2013

V maju predstavljeni Zbornik Evropska Slovenija - prispevki za nov nacionalni program je odziv generacije 1972–1982, t. i. nevidne generacije mladih do 40 let, ki v javno razpravo o zastoju slovenske republike niso bili ali pa so bili premalo vključeni. Mladi opozarjajo, da je Slovenija zdrsnila na raven izpred dvajsetih let, od koder se je le s težavo izvila. Poziv k Evropski Sloveniji je klic k dokončnemu zasidranju Slovenije v zahodnem mišljenjskem, vrednostnem in kulturnem okolju. Zbornik si zastavlja eno samo, a ključno vprašanje: kakšno Slovenijo hočemo? Odgovor je seveda večplasten, toda avtorji se strinjajo v eni stvari: namesto balkanske hočejo Evropsko Slovenijo! Posebna pozornost je v prispevku mag. Dejana Valentinčiča, asistenta za področje ustavnega prava in človekovih pravic, namenjena tudi manjšinski problematiki.

»Skupina razmišljujočih mladih nas je že decembra 2011 zaznala kritično situacijo, v kateri se je znašla slovenska država. Pravilno smo predvideli, da se bo kriza še poglobila in ocenili, da je treba odgovoriti z resnim vsebinskim premislekom, katerega sad je izid zbornika, ki v javno razpravo daje prispevke za nov nacionalni program,« pojasnjuje Valentinčič. Pri pripravi zbornika je sodelovalo 20 mladih pripadnikov t.i. nevidne generacije (to je starih med 30 in 40 let), ki do sedaj pri upravljanju države niso sodelovali. V uvodnik so kot svoje temeljno etično poslanstvo zapisali, »da kot aktivni državljani izrazijo svojo pripravljenost, željo, pričakovanje in ne nazadnje zahtevo, da se slovenska država oblikuje tudi v skladu z njihovimi normativnimi hotenji.«

Čeprav sogovornik pri svojih 26 letih ne sodi v omenjeni starostni lok, so ga uredniki zbornika k sodelovanju povabili prav zaradi tematike, s katero se ukvarja, to je s Slovenci v zamejstvu in po svetu. »Že s tem je bilo jasno pokazano, da so v Evropski Sloveniji rojaki izven meja matične domovine zelo pomembni, enakopraven del slovenske kulturne in politične skupnosti,« poudarja Valentinčič.

[Dejan Valentinčič](#)

Odgovor na vprašanje zakaj mladi niso bili dovolj vključeni v ustvarjanje evropske Slovenije, je zanj preprost: »Bili smo premladi in je bilo to tudi fizično nerealno.« Ključno vprašanje zanj pa je: v kakšnem stanju se država nahaja danes, ko je prišel čas, da mladi prevzamejo odgovornost za prihodnost? Kašče so prazne, v zborniku

govorimo o tem, da se je nad našo generacijo zgodil kar generacijski genocid: tako mi kot naslednje generacije bomo talci (ekonomske) zapuščine, ki smo jo prejeli.«

Slovenija – bankrotirana družba?

Po sogovornikovem mnenju je Slovenija danes tako finančno kot moralno bankrotirana družba. »Situacija nikakor ni dobra, ekonomsko nazadovanje v zadnjih petih letih je bilo grozovito. Zgrešeno in tudi nepošteno upravljanje države pa se je pod krinko nacionalnega interesa začelo že davno prej. Tako imenovani nacionalni interes se je končal v žepih posameznikov,« pravi in ugotavlja, da nas države, ki so nas nekdaj imele za vzor, krepko prehitujejo. Zelo zaskrbljujoče je, opozarja, tudi stanje duha v družbi. »Zaradi črnogledih napovedi je pomemben izid našega zbornika - pokazali smo, da je tukaj skupina aktivnih pripadnikov mlade generacije, ki še zdaleč ni obupala. Imamo jasne ideje, kakšna naj bo prihodnost Slovenije, za težave ponujamo konkretne rešitve.«

Slovenci v zamejstvu in po svetu so vrednota

Rojaki izven Slovenije so v viziji avtorjev zbornika Evropska Slovenija ključnega pomena. Valentinčič v svojem prispevku postavlja tezo, da bi lahko bili prav rojaki izven matice skupna izhodiščna točka celotnega narodnega telesa, ne glede na idejne razlike, ki so nekaj normalnega. »Nobenih ovir ni, da se ne bi vsi zavedali, da so Slovenci v zamejstvu in po svetu vrednota in si je potrebno prizadevati za njihovo ohranjanje slovenske identitete. Poleg tega pa bi nam s svojim znanjem, izkušnjami, širino in povezavami lahko pomagali pri napredku naše domovine in boljšem življenju vseh,« je prepričan avtor prispevka, ki zagovarja tezo, da je Slovenija določeno skrb rojakom izven matice vedno namenjala, nikoli pa jih ni znala ali hotela vključiti kot enakopraven del slovenske družbe. Država bi po njegovem mnenju morala zagotoviti, da bi bila zamejstvo in izseljenstvo v šolah in medijih povsem enakopravno prisotna.

Valentinčič kot najslabše, kar se lahko zgodi državi, izpostavlja to, da jo zapuščajo mladi izobraženci, kar se zadnja leta dogaja Sloveniji. »Treba bo torej zavihati rokave in se resno ter pošteno lotiti dela - izvesti potrebne reforme, da bo država postala vzdržna. Da bo porabila le toliko, kot lahko ustvari. Reforme bi bile potrebne tudi na področju pravosodja, da bodo preiskovalni in kaznovalni organi postali bolj učinkoviti. Nikakor pa ne smemo pozabiti niti na širše vključevanje rojakov v zamejstvu in po svetu. Skrajni čas je, da se zavemo, koliko bi nam lahko pomagali pri našem vsestranskem napredku.«

Blanka Markovič Kocen

Foto: arhiv D. V.